

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce **Ing. V. K.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, detašované pracoviště Ostrava, se sídlem Zelená 3158/34a, Ostrava, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 1. 2002, čj. 6003-56/2002/PZ, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 12 Cad 12/2004, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2004, čj. 12 Cad 12/2004 - 59,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 9. 1. 2002, čj. 6003-56/2002/PZ, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení ve Frýdku – Místku ze dne 26. 10. 2001, čj. NP/6002/PV/404/2001, a toto rozhodnutí potvrzeno. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně bylo rozhodnuto, že žalobce je povinen uhradit dlužné pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za roky 1997 - 2000, penále z nedoplatku pojistného za roky 1994, 1995, 1997-2000 a penále z neuhrazených záloh na pojistné za rok 1997, v celkové výši 501 328 Kč.

Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu, v níž požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2004, čj. 12 Cad 12/2004 - 59, bylo rozhodnuto, že se žalobce neosvobozuje od soudních poplatků a že se nevyhovuje jeho žádosti na ustanovení zástupce. V odůvodnění soud uvedl, že zjistil, že žalobce je statutárním orgánem – jednatelem společnosti A. O., s. r. o., jež není v likvidaci, jak žalobce tvrdil. Soud uvedl, že žalobce je dále

likvidátorem společnosti I. i. f. M. I., a. s., v likvidaci, správcem konkurzní podstaty společnosti T.-U., s. r. o., v konkurzu, správcem konkurzní podstaty je žalobce i v konkurzním řízení vedeném proti společnosti M. M., s. r. o., v konkurzu, a je likvidátorem společnosti B., s. r. o., v likvidaci. Tím je podle soudu vyvráceno tvrzení žalobce, že je vzhledem ke svému věku bez práce a nemůže sehnat uplatnění; podle soudu žalobce není osobou nemajetnou splňující podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Proto soud žalobce neosvobodil od soudních poplatků a nevyhověl jeho návrhu na ustanovení zástupce s tím, že žalobce nesplňuje podmínku osvobození od soudních poplatků nezbytnou pro ustanovení zástupce a podáním žaloby navíc prokázal, že je schopen hájit svá práva účinně sám.

Proti usnesení podal žalobce včasnou kasační stížnost, v níž uvedl, že zamítnutím žádosti o ustanovení zástupce a stanovením lhůty pro podání kasační stížnosti byl zbaven možnosti být zastoupen advokátem již od počátku soudního řízení, a to včetně následného případného podání kasační stížnosti. V tom stěžovatel spatřuje porušení čl. 4 a 10 Ústavy a čl. 3 odst. 3, 36 odst. 1 a 2, 37 odst. 2 a 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobce je přesvědčen o tom, že jeho základní ústavní práva nejsou pod dostatečnou ochranou soudní moci. Stěžovatel dále namítá, že závěr soudu o tom, že žalobce vykonává funkce likvidátora a správce konkurzní podstaty, není podložen relevantními důkazy a svědčí o rozhodnutí soudu bez náležitého zjištění skutkového stavu. Soud opomenul fakt, že k podání kasační stížnosti musí být stěžovatel vždy zastoupen advokátem, což však ve lhůtě pro podání kasační stížnosti nemůže učinit žádný zodpovědný advokát. Proto stěžovatel požádal o ustanovení zástupce od počátku řízení. Žalobce naznačil, že v případě existence Nejvyššího správního soudu již od roku 1993 by nynější žaloba nebyla podána, neboť by se žalobce domáhal ochrany svých práv v jiných soudních řízeních. Stěžovatel dále uvedl, že výkon funkce likvidátora nebo správce konkurzní podstaty nezaručuje pobírání úplaty. Stěžovatel má garantovanou pouze úplatu jako likvidátor společnosti I. i. f. M. I., a. s., v likvidaci, kde po skončení likvidace po více než pěti letech obdrží cca 50 000 Kč podle § 2 vyhlášky č. 362/2001 Sb. V ostatních případech žalobce nepobírá žádné zálohy ani odměny, není předpoklad ani pro obdržení odměny podle § 7 vyhlášky č. 476/1991 Sb. Výkon funkce likvidátora a správce konkurzní podstaty považuje žalobce jako náhradu za profesi, kterou mu bylo znemožněno vykonávat z důvodu, že se nemohl bránit proti nezákonnému jednání finančních orgánů v důsledku protiústavnosti části páte o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002 a toho, že nemůže sehnat vhodnou práci. Proto stěžovatel žádá, aby usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2004, čj. 12 Cad 12/2004 - 59, bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Vyjádření žalované ke kasační stížnosti nebylo podáno.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvodem podané kasační stížnosti je důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je nesprávně vyložen. Stěžovatel uvedl, že soud pochybil, když mu neustanovil

zástupce, ačkoliv věděl, že pro případně řízení o kasační stížnosti je podmínkou řízení právnické vzdělání stěžovatele nebo jeho zastoupení advokátem. V řízení o kasační stížnosti je skutečně podmínkou řízení povinné zastoupení stěžovatele advokátem, ovšem judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila výjimku v situaci, pokud kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o neustanovení zástupce účastníku řízení. Tehdy není nedostatek povinného zastoupení advokátem důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, čj. 6 Azs 27/2004 - 41, uveřejněný pod č. 486/2005 Sb. NSS). Tuto námitku tedy zdejší soud neshledal důvodnou.

Nejvyšší správní soud konstatoval, že řízení o žalobě proti rozhodnutí, jehož přezkumu se žalobce domáhal, je od soudních poplatků osvobozeno ze zákona (§ 11 odst. 1 písm. b) zákona ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů), proto je výrok soudu o tom, že se žalobce neosvobozuje od soudních poplatků, výrokem nadbytečným; tato skutečnost však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Soud však správně zkoumal, zda je u žalobce dán předpoklad osvobození od soudních poplatků, neboť to je jednou z podmínek pro ustanovení zástupce. Soud se v odůvodnění usnesení řádně vypořádal s tím, proč neshledal u žalobce splnění tohoto předpokladu, Nejvyšší správní soud se s touto argumentací ztotožnil; tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti neshledal důvodnými; z žalobcem citovaného § 2 vyhlášky č. 362/2001 Sb. ani z § 7 vyhlášky č. 476/1991 Sb. nelze dovodit, že by funkci likvidátora a správce konkurzní podstaty vykonával bezúplatně, z uvedených právních předpisů vyplývá mj. zálohové vyplácení odměny. Nejvyšší správní soud dále k námitce, že ustanovení zástupce je třeba již pro řízení o žalobě, neboť jinak by advokát nestihl věc nastudovat pro případné podání kasační stížnosti, konstatuje, že v řízení o žalobě není podmínkou řízení být zastoupen advokátem, a Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho rozhodovací činnosti známo, že je běžnou praxí, že si stěžovatel zvolí advokáta až pro řízení o kasační stížnosti, a tento advokát poté vypracuje řádnou kasační stížnost v zákonném termínu. Soud neshledal důvodným ani stěžovatelem obecně namítané porušení ustanovení čl. 4 a 10 Ústavy a a čl. 3 odst. 3, 36 odst. 1 a 2, 37 odst. 2 a 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, neboť stěžovatelem citovaná ustanovení nezakotvují povinnost soudu ustanovit účastníku řízení advokáta v případě nesplnění zákonných předpokladů; v daném případě nebyl splněn předpoklad osvobození od soudních poplatků. Stěžovateli přitom nikdo nebránil, aby si advokáta v kterékoliv fázi řízení zvolil sám; v přístupu k soudu nebylo stěžovateli nijak bráněno, o tom svědčí i to, že se soudy zabývaly stěžovatelem podanou žalobou i kasační stížností. Nejvyšší správní soud dospěl ze všech shora uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v dané věci náhradu nákladů řízení nelze přiznat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu